

AMİRAL BYNG (1881)

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Amiral John Byng İngiliz filo donanma kaptanıdır. Kendisine Mavi Filo Amirali de denmektedir. Elli iki yaşında, uzun boylu, geniş omuzlu, leventçe hızlı yürüyüşlü ve bedeni genç biri gibi olsa da yüzü ihtiyar görünen bir adamdır. İnsanlara daha ilk görüşte güven verir. Küçük yaşta anne ve babasını kaybeden Amiral'in tek yakını, kardeşi Edouard Byng'dir. Devleti için önemli görevlerde bulunan babasından kendisine, Londra'nın biraz dışında bulunan bir şato ve itibar miras kalmıştır. İngiltere seferinden Fransa'ya döndüğü sırada birini aramak üzerine yola çıkan Mis Amelie'yi de gemisine alan yardımsever ve düşünceli bir adamdır. Yolculuk sırasında ona âşık olur ancak Mis Amelie'nin gönlünün Gaston de Frontenac adında bir denizcide olmasından dolayı sevgisine karşılık bulamaz. Byng öyle şerefli bir adamdır ki Mis Amelie'ye Gaston öldükten sonra evlenme teklifi edip kabul edildiği halde, Gaston'un yaşadığını öğrenir öğrenmez ikisinin kavuşması için elinden geleni yapar. Byng ailesine düşmanlık güden Sir Harry Cleveland'ın oyunuyla, Port Mahon Muharebesine yeterli destek kuvvet sağlanmadan gönderilen Amiral Byng bu savaşta mağlup olur ve mağlubiyetin sorumlusu bir hain olarak yargılanarak idam edilir.

Gaston de Frontenac Fransız Emperance fıkrateynisinin kaptanıdır. Otuz dört yaşında, uzun boylu, geniş göğüslü, geniş omuzlu ve yakışıklı bir adamdır. Oldukça ağırbaşlıdır. Mis Amelie ile birbirlerine âşıklardır. Mis Amelie annesinin aramasını söylediği adamı aramak için Portsmouth Tersanesine geldiğinde, Gaston'da gemisini fırtınadan korumak için oraya gelmiştir. İzin alarak bunu yapmış olmalarına rağmen İngilizler Harry Cleveland'ın emri üzerine Gaston'un gemisinin casusluk amacıyla buraya geldiğini söyleyerek gemiye saldırır ve Gaston'u esir alırlar. Hücreye atıldığında pencereden bakan Gaston, Mis Amelie'yi başka bir adamla oradan ayrılırken görünce sinirlenir, fevri ve aynı zamanda cesur bir adam olduğundan dolayı hiç düşünmeden kaçmaya çalışır lakin bu esnada vurulur. Öldü sanılarak İngiliz Maestrosu Robinson tarafından götürülür. Robinson Gaston'un bedenini götürürken hala canlı olduğunu anlar ve onu kendi evine tedaviye götürür. Çünkü daha önce Gaston onu ve birkaç arkadaşını daha İngiliz olmalarına rağmen denizde kurtararak İngiltere'ye getirmiştir. Geri döndüğünde Amiral Byng ile Mis Amelie'nin evliliğini engellemek için Amiral Byng ile vuruştuktan çekinmeyecek kadar mert ve namusuna düşkün olan Gaston mağlup olmasına rağmen Amiral Byng onu öldürmez ve Fransa'ya kaçmasına yardım eder. Gaston çok vefakâr bir adamdır ve bunun karşılığında sonunda ölüm bile olsa mahkemesinde Amiral lehine şahitlik eder. İngiltere kralının affıyla idamdan kurtulur. Amiral Byng ve Amelie'nin babası Sir Francis Wilkie'nin yardımlarıyla da Mis Amelie ile evlenir.

Mis Amelie Wilkie Yirmi yedi yaşındadır. Muhteşem bir güzelliğe sahiptir. İngiliz kadınlarını diğerlerinden ayıran pek çok özellik onda mevcuttur. Düz sarı saçlı, mavi gözlü ufak burunlu ve ufak çenelidir. Konuşması Fransızlara benzer çünkü orada büyümüştür. Annesi o daha bebekken babası Francis Wilkie'yi aldatıp onu da alarak Fransa'ya kaçmıştır. Öldüğünde ise babasının adını bir kâğıda yazarak onu bulmasını söylemiştir. Annesi ne yapmış olursa olsun Amelie çok saygılı bir kız olduğundan bu sözünü yerine getirir. Gaston de Frontenac ile evlenmeyi arzulamaktadır. Gaston öldükten sonra babasının isteği üzerine Amiral Byng ile evlenmeyi kabul etse de Gaston'un aşkını hep kalbinde taşımış ve ona asla ihanet etmeyip sadık kalmıştır. Vefakâr bir kız olan Amelie, Amiral Byng ile evlenmeyi de ancak yaptığı iyiliklere karşılık kabul etmiştir. Gaston'un yaşadığı ortaya çıkınca Amiral ile evlilikten vazgeçer ve eserin sonunda Gaston ile evlenir.

Robinson Vatansever bir İngiliz maestrosudur. Ellisini geçmiş olan su adam karşımıza Portsmouth Tersanesi'nde yaralı olarak çıkmasına rağmen bedeni yine de otuz beşlik bir adam görünümündedir. Amiral Byng'in en güvendiği adamıdır. Her emrini yerine getirir. Çok konuşmayı sevmez, sessiz sakin bir adamdır. Her zaman gerektiği kadar konuşur. Her zaman Byng ailesinin yanındadır. Onlara karşı hep sadıktır. Aynı zamanda yardımsever ve iyi kalplidir. Gaston de Frontenac'ı yaralı iken evine götürüp bakan ve sonrasında Fransa'ya kaçırılan kişidir.

Sir Francis Wilkie Amiral Byng'in filosundan bir askerdir. Fırar ettiği gerekçesiyle yargılanacakken Amiral bunu neden yaptığını sorunca hayat hikâyesini anlatır. Yıllar önce kendisini aldatıp kızıyla Fransa'ya kaçan karısından gelen mektupta karısının ömrünün sonuna geldiği ve kızlarının sokakta kalmaması için ona sahip çıkmasını istediği yazmaktadır. Karısı kaçtığı zaman asla peşlerine düşmez çünkü çok onurludur. Bunun üzerine firar ettiğini Amiral'e anlatan Wilkie'ye Amiral kendi emriyle yaptığını

mahkemede söylemesini tembihler. Amiral Byng'in her sözünü yerine getiren itaatkâr biridir. Kızı Mis Amelie'dir. Onu önce Amiral Byng ile evlendirmek istese de kızının asıl sevdiği adam olan Gaston de Frontenac'ın mertliklerini görüp yaşadığını öğrenince kızını onunla evlendirir. Kızına karşı çok iyi kalpli davranır.

Sir Harry Cleveland Portsmouth Tersanesi başkâtip ve müsteşarıdır. Tüm Cleveland ailesi Byng ailesine çektiydikleri bütün sıkıntıları bir başarı sayar. Harry Cleveland da Amiral Byng'e sıkıntı vermek için her yolu dener. Cleveland açıkgozlü ve akıllı bir adam olmasına rağmen aynı zamanda korkaktır. Kendi çıkarları için her şeyi yapabilen geride kalanları düşünmeyen biridir. Amiral Byng'i yeterli askeri güç olmaksızın savaşa yollayarak idamına sebep olur.

Edouard Byng Amiral Byng'in kardeşidir ve ona çok benzemektedir. Amansız bir hastalığa yakalanmıştır ve bu yüzden, zayıflığından herkesçe anlaşılmaktadır. Amiral'in sözünden dışarı çıkmaz. Byng şatosunda yaşamaktadır. Port Mahon savaşından dönen ağabeyinin hainlikle suçlanarak idam edileceği haberini alıp yaşananlara inanamayarak oracıkta vefat eder.

Embellie Fransız maestrosu olan Embellie, zevzek bir adamdır.

Mareşal Richelieu Fransız mareşali olan Richelieu, Amiral Byng'in Port Mahon savaşında kahramanca mücadele ettiğine dair imzalı mektubu yazan kişidir.

Lord Robert Bertie Amiral Byng ve Gaston de Frontenac'ın yargılandığı Divan-ı Harb'in reisidir.

Carcamo Fransız askerlerini karşılayarak onlara teslim olduklarını söyler. Port Mahon halkının büyüğüdür.

Dük de Fronsac Mareşal Richelieu'nun oğludur.

ÖYKÜ

Mukaddime. Yazar bu kitabın tiyatrodan oynanmak üzere yazılmış bir eserden alıntıldığını söyleyerek giriş yapar. Bu eseri seçme sebebinin yalnızca hikâyesinin güzel oluşundan kaynaklanmadığını, romancılık yapanlar için bu kadar ilginç bir hikâyenin iyi bir şekilde düzenlenmesinin kolay olmamasından dolayı olduğunu belirtir. Hikâyenin anlatımında tarihi bilgilerden faydalandığından bahseder. Yine bir tiyatro olarak çevirebileceğini düşünse de olayları anlayabilmek için tarihi bilgilerinde verilmesi gerektiğinden roman olarak çevirdiğini söyler.

Birinci Kitap

Birinci Bap. 1756-1763 yılları arasında Avrupa büyük devletleri arasında karada devam eden savaşlar Amerika ve Hint denizlerine kadar uzanır. Büyük bir savaş henüz ilan edilmemiş olsa da belirtileri çoktan baş göstermektedir. İngiltere'nin bu savaşlardaki amacı Hindistan'ı Fransa'nın elinden kurtarmak ve yine Fransa'nın işgal etmek istediği Kanada'yı almaktır. Bu durumlardan dolayı İngiltere ve Fransa arasında her iki tarafa da gidip gelen herkes takip edilmekte ve gözetlenmektedir. Böyle önemli bir zamanda İngiltere için mühim olan Portsmouth Tersanesi'nde bir İngiliz maestrosu yaralı halde oturmaktadır. Fransız bir maestro, yaralı İngiliz'e doğru yaklaşarak gemilerinin İngilizlerin limanında kalması için ne yapmaları gerektiğini sorar. İsminin Embellie olduğunu, Fransa'nın Roussillon vilayetinden olduğunu söyler. O sırada bir İngiliz filosu limana girerken İngiliz'e amiralinin adını sorar ve Byng olduğunu öğrenir. Fransız, tersaneden çıkacağı sırada İngiliz ona yanlış taraftan gittiğini, orada meclis kurulduğunu ve bir zabitanın firar ettiği için mahkemeye çıkarılacağını söyler.

İkinci Bap. Amiral Byng, savaştan çıkmış gibi görünen gemisiyle limana gelir. Yanında kardeşi Edouard Byng ve Mis Amelie'de vardır. Fırtına ile boğuşmuş olan geminin ve Amiral Byng'in gelmesi üzerine sanki babası gelmiş bir çocuk gibi sevinen İngiliz maestro Robinson derhal Amiral'in yanına gider. Robinson'un sesini duyan Mis Amelie bu sesi duyduğuna inanmamaktadır. Amiral Byng Robinson'a nasıl olduğunu ve kendisini kurtaran Fransız gemisinin kaptanının adını sorar. Kaptanın ismi Gaston de Frontac olduğunu öğrenir. Amiral Byng kardeşi Edouard'a burada kalacaklarını ve Mis Amelie için en iyi odayı hazırlatmasını söyler. Mis Amelie Amiral'e Edouard'ın gemide ona aileden biri gibi davrandığını söylemesi üzerine yüzü düşen Amiral çok küçükken anne ve babalarını kaybettiğini anlatır. Mis Amelie Amiral'in hayat hikâyesini dinler ve bu iki kardeş için çok üzülür. İngiliz olmasına rağmen doğup büyüdüğü yer olan Fransa'yı memleketi gibi gören Amelie, kısa zamanda dönmesi gerektiğini anlatmak durumunda kalır. Bu sözlere ve gitme düşüncesine üzülen Amiral Byng, duygularını belli etmemeye çalışsa da başarılı olamaz. Birini aramak üzere yola çıkmış olan Amelie, bu kişinin adının yazılı olduğu kâğıdı Amiral'e uzatır.

Üçüncü Bap. Mis Amelie, Amiral Byng'in kendi hayatına dair şeyler anlatmasından ve gideceğini duyduğunda moralinin bozulmasından dolayı kendisine âşık olmasından şüphelenir. Tersane başkâtibi Sir. Harry Cleveland ile görüşmek üzere divana giden Amiral Byng, firardan dolayı yargılanacak olan zabıt ile konuşmak istemektedir. Cleveland ailesi geçmişten beri Byng ailesine karşı düşmanlık beslemekte ve onlara acı çektirmeyi düşlemektedir. Sir. Harry'de Amiral'in filosundan olan bu zabıtın kaçışını fırsat olarak görmekte ve bu durumu kullanmanın peşindedir. Francis Wilkie'nin firar etmiş olabileceğine inanamayan Amiral Byng, bunu nedenini sorduğunda Wilkie'den acılı bir hikâye dinler.

Dördüncü Bap. Francis Wilkie 26 sene evvel bir kıza âşık olduğunu, onda tüm güzellikleri bulduğunu ve onunla evlendiğini anlatır. Aşklarının meyvesi olarak bir kız çocuğu dünyaya gelir ancak bir gün eve geldiğinde karısını bulamaz ve Fransız bir adamla kaçtığını öğrenir. Bu durumu gururuna yediremeyen Wilkie karsını aramak için peşinden gitmeye tenezzül bile etmez. Kimseye güveni kalmayan Wilkie'nin eline yıllar sonra bir mektup geçer. Karısı tarafından yazılmış olan bu mektupta yıllar önce kaçmış olduğu adamın öldüğü, kendisinin de ölmek üzere olduğu ve bu nedenle kızının gerçek babası ile yaşamasını istediğini belirtmiştir. Kızının ortada kalmasına gönlü el vermeyen Wilkie, kızını aramak için firar etmek ve Fransa'ya gitmek zorunda kalmıştır. Bunları dinleyen Amiral Byng çok duygulanır. Wilkie aradığı kızının fotoğrafını çıkarıp Amiral'e gösterir. Amiral çok şaşırır çünkü fotoğraftaki kız Amelie'dir. Wilkie'yi kurtarmak için Fransa'ya gidiş emrini kendisinden aldığı söylemesini isteyen Amiral Byng, böylece mahkemeden ağır bir ceza almadan çıkabilmesini ümit etmektedir.

Beşinci Bap. Mis Amelie Edouard'ın, odasını hazırlatmasını beklediği sırada bir ses duyar ve heyecanlanır. Bu ses Fransız korvetinin kaptanı Gaston'a aittir. Birbirlerini uzun zaman sonra gören iki büyük âşık orada hasret giderirler. Amelie annesinin onu İngiltere'de bir adamı arayıp bulmak için ölmeden önce yolladığını söyler ve bu görevi yerine getirdikten sonra kendisiyle evleneceğini Gaston'a bildirir. Daha sonra Edouard gelir ve Amelie'yi Gaston ile görünce abisi adına Amelie'yi kıskanır.

Altıncı Bap. Fırtınadan olayı Portsmouth Tersanesi'ne gelen Fransız korvetinin, İngilizler tarafından saldırıya uğramaması ve İngiltere'nin Fransa'ya ilan edeceği savaşı Fransız korvetindeki tayfanın duymaması için kendilerine, korveti tersaneden biraz açıklarda demirlemeleri söylenir. Ancak Harry Cleveland'ın emriyle askerler Fransızlara ani bir baskın yapar ve Gaston'u esir alırlar. Gaston esir alındığı yerin penceresinden Mis Amelie'yi bir adamın koluna girerek bir arabaya binip giderken görür ve resmen kıskançlığından deliye döner. Bunun üzerine de kesinlikle kaçması gerektiğini düşünür. Pencereden kaçmak için sarkarken vurularak ölür.

İkinci Kitap.

Birinci Bap. Byng hanedanının şatosu tasvir edilir. Salonlarında kalabalık bir misafir topluluğu Amiral'i beklemekte iken Edouard, Amiral'in odasında özel bir görüşmede olduğunu söyler. Amiral Byng Francis Wilkie ile görüşmektedir. Amiral'in yardımcılarıyla idam edilmekten kurtulmuş olan Wilkie, kızı ile birlikte iyi bir hayat sürmektedir. Yaşananlardan bahsettikleri sırada Wilkie kızı Amelie'yi Amiral ile evlendirme isteğini sezdirmeye çalışır ancak Amiral Byng kendi yüreğinin her zaman bakir kalmış olması sebebiyle karşısında da bakir bir yürek bulmak ister. Mis Amelie'nin Gaston'a olan ilgisini Wilkie'den öğrenmiş olduğu için de ona olan sevgisinden vazgeçmeye çalışır. Amiral Byng şatodan ayrılacakken Robinson gelir ancak Byng daha sonra konuşmalarının daha yerinde olduğunu söyler ve gider.

İkinci Bap. Mis Amelie gelir Amiral'in nerede olduğunu merak eden Mis Amelie Edouard'a sorar ve babası Wilkie ile beraber dışarı çıktıklarını öğrenir. Amiral ve babasını beklerken Edouard'a artık İngiltere'de hatta hayatta yapacağı bir şeyin kalmadığını, Fransa'ya geri dönüp hayattan elini ayağını çekeceğini anlatır. Çünkü sevdiği adam Gaston vefat etmiştir. Onun sevgisini kalbine gömerek sakin bir hayat sürdürmek ister. Edouard duydukları karşısında çok üzülür. Amiral'in Amelie'yi sevdiğini, giderse çok üzüleceğini, kendisinin hasta olduğunu, doktorların ömür biçtiğini ve öldükten sonra ağabeyinin yalnız kalmasını istemediğini Amelie'ye anlatır. Duydukları karşısında ne yapacağını bilemeyen Amelie daha da üzülür.

Üçüncü Bap. Amiral Byng şatoya gelir ve bahçede dolaşmakta olan Edouard ile Amelie'nin yanına gider. Mis Amelie Edouard'a konuyu açmamasını söylese de Edouard Amiral'den özür dileyerek onun hislerini Mis Amelie'ye açıkladığını söyler. Bunun üzerine Amiral Byng Edouard'a, hislerini bu şekilde açık etmesinin doğru olmadığını söylese de onu tasdik eder. Mis Amelie ise Gaston ölmüş olsa bile onu hala yüreğinde taşıdığını ancak ona ettiği yardım ve dostluktan dolayı Amiral'i kıramayacağını, ona vadettiği şeylerin çok yüce olduğunu, tam anlamıyla eşlik edemeyecek olsa da onun eşi olabileceğini söyler. Edouard ve Wilkie'nin ısrarları üzerine de Amelie bu teklifi kabul eder. Amiral'in göreve gideceği sebebiyle sonraki sabah düğün yapılmasına karar verilir. Daha sonra Robinson Amiral'e bir adamı takdim etmesi gerektiğini söylese de Amiral düğünden sonra şeklinde cevap verir.

Dördüncü Bap. Dışarda büyük bir fırtına kopmaktadır. Amiral camdan dışarı bakıp bu fırtınanın neler yapabileceğini düşünürken birdenbire kapıya doğru hayalet gibi bir insan sureti yaklaşır. Hayal mi gerçek mi olduğunu daha anlayamadan bu adam şatoya girer ve Amiral'in yanına gelir. Amiral gördüklerine inanamaz. Çünkü bu adam Gaston'dur, ölmemiştir. Vurulduğu gün Amelie ile giden adamın Amiral olduğunu düşünmektedir ve sevdiğini kaçıran bu adama mertçe dövüşmeyi teklif eder. Amelie'nin ise kendisini aldattığını düşünerek Amelie'nin ucuna elmas iğne taktığı nişanı yere atar. Amiral Byng hanesine saldırmış olsa dahi Gaston'un halinden dolayı vicdanen rahat edemez ve bir an önce bu kavgayı bitirmeye çalışır. Gaston'un kılıcını düşürür ve şeytanın aklına girmesine müsaade etmeyerek Gaston'u öldürmez. Daha sonra Robinson gelir. Gaston'u o tedavi etmiştir.

Beşinci Bap. Robinson Gaston'u, hücreden kaçmaya çalışırken vurulduğunda alıp dışarı çıkardığı zaman ölmediğini anlamış ve onu kendi hanesinde saklamıştır. İyileştiğinde de Byng şatosuna getirmiştir. Robinson Amiral'in huzuruna gelerek Harry Cleveland'ın önemli haberlerle geldiğini söyler. Amiral Byng Robinson'a Gaston'un İngiltere'de yakalanırsa idam edileceğini bu sebeple onu Fransa'ya kaçırmaması gerektiğini söyler. Gaston Amiral'in bu davranışına karşı kendini ona borçlu hisseder ve Robinson ile giderler. Harry Cleveland Fransa'nın Port Mahon limanına saldırdığını ve çabucak göreve çıkılması gerektiğini söyler.

Altıncı Bap. Amiral Mis Amelie'yi uyandırıp yanına çağırır. Kendisine bir görev verildiğini, bunun uzun ve meşakkatli olacağını bu sebeple de kendisiyle evlenmekten vazgeçmek zorunda olduğunu söyler. Sonra da acilen gitmesi gerektiğini söyleyerek yanından çıkar. Mis Amelie bunun nedeninin başka bir şey olacağını düşünür durur. Harry Cleveland o sırada yanında getirdiği casustan şatodan Robinson ile bir Fransız zabitanın çıktığını savaş hakkında konuştuklarını öğrenir. Bu Amiral için büyük sorun yaratacaktır. Mis Amelie ise yerde Gaston'un nişanesini bulur. Önce ölmemiş olabileceğini düşünse bile daha sonra ölmeseydi nişanın göğsünde bulunacağını düşünerek öldüğüne kanaat getirir. Ancak nişanesini Byng şatosunda bulmasından dolayı katilinin Amiral Byng olmasından şüphe eder.

Üçüncü Kitap.

Birinci Bap. Fransa'nın Port Mahon saldırısının başına Mareşal Richelieu tayin edilmiştir. Mareşal'in özel hayatına dair pek çok bilgi vardır. İsmi geçenlerden biri de Madam de Pompadour'dur. Madam de Pompadour, Fransa Kralı On Beşinci Louis'i pek çok devlet meselesini de içine alacak şekilde esareti altına almıştır. Ona âşık görünerek kullanmıştır. Madam de Pompadour ilk evliliğinden olan kızını Mareşalin oğluna vermek ister ancak Mareşal bunu kabul etmeyince aralarında husumet başlar. Pompadour bunun intikamını almak için İngiltere ile Fransa arasındaki ufak problemleri büyütür Port Mahon'a saldırılmasını sağlar. Başına da Mareşalin geçmesini Kral'a önererek başarılı olması halinde Kral'ın takdirini kazanmayı hedefler. Gaston de Frontac Fransa'ya varır, Mareşal ile yemekte bir araya gelir. Mareşal Gaston'a bir daha aşkının peşinden gitmemesini tembih eder.

İkinci Bap. Richelieu Madam de Pompadour'un bahsedilen oyunlarını masadakilere anlatır. Sonra İngiliz elçisi gelir. Neden bu saldırıya kalkıştıklarının cevabını istediğinde Richelieu gasp edilen Fransız korvetinin buna sebep olduğunu bildirir. Daha sonra saldırılacak olan Port Mahon kasabasının en büyüğü olan Carcamo gelir ve Richelieu'nun önünde eğilerek hâkimiyetlerini kabul ettiklerini söyler. Richelieu da Carcamo'dan kasabanın kadınlarından ister ve her halükarda elde edebileceği için Carcamo kabul eder.

Üçüncü Bap. Port Mahon kadınları Fransız askerleri için hazırlıklarını yapmışlardır. Eğlence düzenlenmektedir. Fransız askerleri de kendilerine yasak olmasına rağmen içki içmeye devam etmektedirler. Bu yüzden ordunun sarhoş olmaması için Mareşal tüm içkileri kapattırır. Bu sırada Maestro Embellie gelir ve Gaston'a Mis Amelie'den haber olduğunu söyler. Amelie kendisini aramak için yola çıkmıştır.

Dördüncü Bap. Port Mahon kadınlarıyla olan eğlence devam ederken Gaston, Mareşal'e artık görev yerine gideceğini söyler. Mis Amelie'nin de o gece Minorka'ya gelerek kendisini görmek isteyeceğini söyler. Gece vakti uzaklardan İngilizlerin geldiği anlaşılır. Mis Amelie henüz gelmemiştir ancak oraya gelmeye cesaret edebilecek kişi Mis Amelie'den de başkası değildir. Bir yandan da Mis Amelie Gaston'un hayatta olabileceği ihtimalini bile kimseden öğrenemezdi. Yine de bulunduğu Gaston'un nişanesinden dolayı içinde kalan şüphe doğrultusunda savaş zamanında Gaston'un donanmaların başında olacağını bildiğinden Minorka'ya gelmeye kalkmıştır. Ancak birbirlerine yakın adalar olan Mayorka'dan Minorka'ya da gidebileceği bir sandal bulamadığından dolayı o gece sabaha dek gelemediği görülmüştür.

Beşinci Bap. Amiral Byng'in bu savaşta İngiliz donanmasının başına geçmesini sağlayan Harry Cleveland'dır. Amiral'in mağlup olarak şanına leke sürülmesini istiyordur. Hatta onu Cebeli Tarık'tan

destek kuvvet alacağına ikna dahi etmiştir ancak tabii ki orada destek olmayacaktır. Amiral Byng o sırada yanında bulunan Francis Wilkie'ye, ölmesi durumunda Mis Amelie'ye onun büyük bir fedakârlıkla eşii olmayı kabul ettiği için minnettar olduğunu söylemesini ister. Daha sonra Amiral Byng denizde bir Fransız filikası görür. Robinson'a o filikayı durdurması gerektiğini, önemli bilgilerin yerine ulaştırılmaması gerektiğini söyler. Robinson hemen filikanın peşine düşer, o gün akşama kadar haber alınmaz. Robinson nihayet geldiğinde Amiral istirahat etmektedir. Francis Wilkie ona ne yaptığını sorduğunda Robinson başarısız olduğunu söyler. Ancak daha sonra yanında getirdiği esiri çağırır. Bu Mis Amelie'dir. Mis Amelie gemiye çıkarıldığında Robinson'u tanır ve büyük bir üzüntü içinde Gaston'u sormaya başlar. Robinson ise Amiralinin emrine uyararak Gaston için hiçbir şey söylemez, Amelie'yi kendi odasına saklar. Sonra Harry Cleveland gelir, Amiral kalkmıştır Robinson'un sözüne inanmaz. Amiral de Robinson'un bir işi başarısızlıkla sonlandıracağına inanmadığından Robinson'un birini sakladığı anlaşılır. Cleveland esirlerin ortaya çıkarılmasını ve cezasının verilmesini söyler ancak Amiral Byng burada emirleri kendisinin vereceğini, düşmanın saldırıya başladığı esnada bunlarla uğraşılması gerektiğini söyler.

Altıncı Bap. Amiral Byng henüz Mis Amelie'nin gemide bulunduğunu bilmemektedir. Fransız gemileri hücumla başlar. Karşılıklı top atışları yapılmaktadır. Amiral'in gemisine ise atılan toplar yanın çıkmasına sebep olmuştur. İngilizler savunma yapmaya çalışsalar da Fransız gemileri daha kuvvetli hücumlar gerçekleştirir. Amiral Byng iyice umutlarını kaybeder. Etrafları dört Fransız gemisi tarafından sarılınca Amiral Byng İngiltere bayrağının namusu için son çarenin cephaneyi ateşlemek olduğunu söyler. Gemideki herkes bunu alkışlar. Fransız gemileri iyice yaklaşır artık gemiye yanaştıkları sırada Amiral Byng tam cephaneyi ateşleyecekken karşısında Mis Amelie'yi görerek şaşırır. Mis Amelie Amiral Byng'e onunla yaşayamadıysa da onunla öleceği için bahtiyar olduğunu söyler, cephaneyi patlatmaya hazırlanırlar. Bu sırada Francis Wilkie gelir ve diğer İngiliz gemilerinden ikisinin kendilerini kurtarmaya geldiklerini söyler. Fransız gemileri uzaklaşırlar ancak Amiral Byng üzüntüsünden ağlar, Francis Wilkie onu teselli eder. Harry Cleveland gelir ve Amiral'e mağlubiyetten onun sorumlu olduğunu, artık donanma kumandanı olmadığını ve bu gemide ancak esir olabileceğini söyler. Herkes bu sözlerle şaşırırsa da Cleveland kendisine yetki veren evrakları ortaya koyar. Yanındakilerin bu sözleri kabul etmemesine ve Cleveland'ı denize atma fikirlerine rağmen Amiral Byng vatani için kahramanca mücadele ettiğini söyleyerek kılıcını çıkarır teslim eder.

Dördüncü Kitap

Birinci Bap. Harry Cleveland Amiral Byng'i hapsedtikten sonra Robinson'u yanına çağırır ve onu sorgulamaya başlar. Gaston'u yaralı kurtarıp iyileştirdikten sonra Fransa'ya onun kaçırdığını söyler ancak Robinson tüm söylenenleri reddeder. Mis Amelie'yi kastederek Amiral Byng'i kendine âşık etmek suretiyle askeri sırları Fransa'ya götürdüğünü iddia eder. Onun Robinson'un odasında olduğunu söyler. Robinson yine inkâr eder. Cleveland bir çavuşa Robinson'un odasını arattırır, çavuş odaya gittiğinde içerideki delil olabilecek eşyaları denize atar ancak Mis Amelie orada değildir. Amiral'i bekleyen askere de geçerken durumu anlatır. Harry Cleveland Mis Amelie'nin orada olmamasına öfkelenir ve tüm geminin aranmasına söyler. Bunun üzerine çavuş ve askerler arasında kulaktan kulağa konuşmalar geçer. Biri Amiral Byng'in odasına giderek Mis Amelie'ye asker forması verir ve diğerlerinin arasına karışmasını söyler. Amiral de Amelie'ye ne söylenirse uyması gerektiğini söyler. Mis Amelie asker kılığında Amiral Byng'in tutulduğu odanın önünde nöbete başlar. Müsteşar Harry Cleveland tüm gemiyi bizzat aramasına rağmen aradığı kadını bulamaz.

İkinci Bap. Bir gün Mis Amelie Amiral'i odasında ağlarken görür, bunun sebebini sorar. Amiral de bunun üzerine Mis Amelie'nin yolculuğunun sebebini ne olduğunu sorar. Mis Amelie şatoda gördüğu nişandan sonra Gaston'un yaşayıp yaşamadığını bilmek istediğini söyler. Amiral şatoda yaşananları anlatır. Mis Amelie tüm bunlar karşısında karmaşık duygular içerisine girer. Londra'ya yaklaşıldığında Amiral, Robinson'un karaya önceden çıkarak durumu kontrol altına almasını ve Edouard'ın kötü haberleri aniden almasını önleyerek onu koruması gerektiğini söyler. Harry Cleveland giderken o da önden Londra'ya gider.

Üçüncü Bap. Harry Cleveland'ın erkenden Londra'ya ulaşma amacı, Port Mahon mağlubiyeti haberini kendisi ulaştırarak sorumlusunu tamamen Amiral Byng olarak göstermek ve onu hain ilan etmektir. İlk önce gazetecilerle görüşerek tüm sorumluyu Amiral olarak ilan eder. Sonra Robinson Edouard ile karşılaşır. Edouard Amiral için endişelidir. Robinson dışardan duyduklarının yanlış olduğunu söyler. Edouard'a Amiral'i karşılaması için şatoda kalması gerektiğini söyler. Edouard gider ancak Londra'daki ayaktakimi Amiral Byng'e ölüm naraları atmaktadır. Bunları Londra'ya gelmiş olan Francis Wilkie ve kızı Mis Amelie de duymuştur. Amiral Byng gelir. Halk ona hain olduğu gerekçesiyle saldırmaya çalışır ancak Mis Amelie büyük bir cesaret göstererek ona siper olur. Edouard şatoya gitmemiştir. Orada Amiral'i ve ona yapılanları görerek fenalaşır. Amiral'in kollarına düşer. Bayıldı zannedilse de aslında vefat etmiştir. Bu sahne tarihte de gerçekten yaşanmış bir sahnedir.

Dördüncü Bap. Harry Cleveland Amiral Byng'in kardeşinin cenazesinde bulunmasına dahi izin vermez. Amiral, Robinson'a gereken talimatları verir ve kardeşini son yolculuğuna cenazesine katılmadan uğurlar. Ardından Amiral Byng mahkemeye çıkarılır. Lord Robert ve Sir Patrick Gardiner şahitlik ederek Amiral'in hainlik yapmadığını, kahramanca mücadele ettiğini söylerler. Bahriye müsteşarı Harry Cleveland, Amiral Byng'in Maestro Robinson'a verdiği emirle esir bir Fransız zabıtını Fransa'ya kaçırarak onun casusluğuna ortak olduğunu ve Amiral'in hainlik ettiğini, Robinson'un da sorgusunda her şeyi kabul ettiğini söyler.

Beşinci Bap. Cleveland'ın iddiaları üzerine dinleyenlerin arasından bir adam çıkar ve paltosunu kaldırmasıyla beraber Fransız zabiti olduğu ortaya çıkar. Bu adam Gaston'dur, Cleveland'ın bahsettiği adamın kendisi olduğunu ve yalan söylediğini söyler. Kendisinin Fransa devletine ve milletine hizmet eden bir asker olduğunu, casusluğu si ancak namussuz ve alçakların yapacağını söyler. Amiral Byng'in şatoda onu yaralamasına ve canını almak elinde olmasına rağmen görevine dönebilmesi için serbest bıraktığını, bunun büyük bir mertlik örneği olduğunu, asla bir hainlik olamayacağını söyler. Harry Cleveland'a ise onun bir asker olmadığını ve bu askeri mahkemede yerinin dahi olmadığını söyler. Daha sonra Gaston, Mareşal Richelieu'nun Amiral Byng'in kahramanca savaşıp İngiliz donanmasını daha ağır bir mağlubiyetten kurtarmış olduğuna dair yazmış olduğu şahadetnameyi çıkarır ve mahkeme huzurunda okur. Mareşale bu mektubu yazması içinse ricacı olan kişi dünyaca ünlü Voltaire'dir. Bunun üzerine mahkeme heyeti kararı düşünmeye başlar. Gaston esir alınıp idama gideceğini bile bile o mahkemeye gizlice gelip Amiral Byng için mücadele vererek eşi benzeri görülmeyecek bir vefakârlık örneği göstermiştir.

Altıncı Bap. Mahkeme heyeti kararı açıklamak üzere gelir. Amiral John Byng'in görevini yerine getirememesinden dolayı idamına, ancak görev sırasında şahitlerin de söylediği üzere korkaklık veya yüreksizlik göstermemesinden dolayı İngiltere hükümdarının affetme yetkisini hak etmesine karar verilir. Amiral ise ancak suçluların affedileceğini suçsuzların ise adalete ihtiyacı olduğunu söylerler. Askerler Amiral Byng ve Gaston'u idam için götürürler. Mis Amelie ise bu iki adamı birden kaybetmesi karşısında metanetini korur. Böyle iki yürekli adamın da ardından ağlayanı olmanın büyük bir şeref olduğuna inanır.

Beşinci Kitap

Birinci Bap. Amiral Byng ve Gaston de Frontenac bir gemide mahkûm olarak idamlarını beklemektedirler. Lord Robert Amiral ile konuşmaya gelerek, mahkemede verilen karardan pişman olduğunu ve herkesin onun affını dilediğini, konuştuğunu söyler. Amiral artık bunun mümkün olmadığını düşünmektedir. Amiral, Gaston'a ise onun idamından sorumlu olduğunu, hele ki Mis Amelie'ye kavuşma imkânı olduğu halde böyle olduğu için üzüntü duyduğunu söyler.

İkinci Bap. Francis Wilkie ve Robinson gemiye gelirler. Francis Wilkie Gaston ile konuşur. Onun nasıl biri olduğunu Amiral'den dinlediğini, Mis Amelie'nin ona karşı hissettiklerini bildiğini ve Amiral'in de isteği üzerine onu Mis Amelie ile evlendireceklerini söyler. Gaston buna çok sevinir. Mis Amelie nikâha hazır bir şekilde gelir ve artık onun olduğunu, ahirette buluşacaklarını söyler. Nikâh için hazır bekleyen pederin yanına giderler.

Üçüncü Bap. Francis Wilkie gemiye doğru bir sandalın yanaştığını görür. Gelen Harry Cleveland'dır. Amiral ile görüşmesi gerektiğini, onun yaşamasını sağlayacak bir şey bulunduğunu söyler. Muhtemelen kralın onu affedeceğini, ancak vakit çok az kaldığı için İngiltere dışına kaçarak yakın zamanda geri çağırılmayı bekleyebileceğine dair bir firar teklifi verir. Amiral bu teklifin de bir oyun olduğunu düşünürken Cleveland herkesin Amiral lehine karar verilmesini istediğini, idam olunursa büyük karışıklıkların çıkacağını, kaçışının bunların önüne geçmek için gerekli olduğunu söyler. Ancak Amiral bu fikrin Cleveland ve dostlarının halkın elinden kurtulmasını sağlamak için düşünüldüğünü anlayarak bunu reddeder.

Dördüncü Bap. Bir bahriye mareşali gemiye gelerek derhal kaptanla görüşmek ister. Wilkie bunda bir iş olduğunu düşünerek onları dinlemeye başlar. Bahriye mareşali kaptana bu idamın bir cinayet olduğunu, kralın kararının da af olduğunu söyler. Wilkie heyecan ve sevinçle Amiral'e koşar. Peşinden Amiral Byng'e bir mektup gelir. Amiral'in mutluluğu gözlerinden okunmaktadır. Amelie ve Gaston evlenmişlerdir. Mektubu okuması için Amelie'ye uzatır. Mektupta Fransız askerlerinin eline düşen İngiliz esirlerin idamının durdurularak salıverildiği, bunun karşılığında Fransız zabıt Gaston de Frontenac'ın idamının küçüklük göstergesi olacağı için onun kral tarafından affedildiği ancak kendisine sonsuza dek veda edildiği yazmaktadır. Madam Amelie de Frontenac, Gaston de Frontenac, Francis Wilkie ve Robinson büyük hayal kırıklığına uğrarlar. Amiral John Byng Amelie'den mendilini alır ve idam işaretini mendili elinden bırakarak verecektir. Herkes diz çökerek dua etmeye başlar ve Amiral Byng mendili bırakır bırakmaz kurşuna dizilir.

TEMALAR

Octave Feuillet'in yazmış olduğu "Amiral de L'escadre Bleue" adlı romandan tercüme edilen eserde 1756-1763 yılları arasında Avrupa'nın büyük devletleri arasında geçen Yedi-Sekiz Yıl Savaşları esnasında Fransızlara yenilen İngiliz amirali John Byng'in muhakemesi ve idamı hikâye edilir.

Hak ve Adalet Duygusu Tarihteki gerçek kesitleri yansıttığı belirtilen Amiral Byng romanı vatanperver bir amiralin vicdanına ve sadakatine bağlılığını anlatırken yaşamın her alanında adaletin önemine değinir. Hiçbir koşula bağlı kalmaksızın hak edene hak ettiğini dürüstçe vermesi ile vicdanının hür oluşuna ihtiyaç duyulduğu eserde tema "hak ve adalet duygusu" bağlamında anlatılır. O yıllarda orta ve alt tabaka insanların yaşadığı hükümet yolsuzlukları ve yoksunluk gibi nedenlerle öfkeli bir halde olduklarına dikkat çekilirken adaletsizliklerin ve kötülüklerin yaşandığı aktarılır.

KARAKTER ANALİZİ

Amiral John Byng (Açık)

Karakter İngiliz filo donanma kaptanıdır. Kendisine Mavi Filo Amirali de denmektedir. Elli iki yaşında, uzun boylu, geniş omuzlu, leventçe hızlı yürüyüşlü ve bedeni genç biri gibi olsa da yüzü ihtiyar görünen bir adamdır. İnsanlara daha ilk görüşte güven verir. Küçük yaşta anne ve babasını kaybeden Amiral'in tek yakını, kardeşi Edouard Byng'dir. Devleti için önemli görevlerde bulunan babasından kendisine, Londra'nın biraz dışında bulunan bir şato ve itibar miras kalmıştır. İngiltere seferinden Fransa'ya döndüğü sırada birini aramak üzerine yola çıkan Mis Amelie'yi de gemisine alan yardımsever ve düşünceli bir adamdır. Yolculuk sırasında ona âşık olur ancak Mis Amelie'nin gönlünün Gaston de Frontenac adında bir denizcide olmasından dolayı sevgisine karşılık bulamaz. Byng öyle şerefli bir adamdır ki Mis Amelie'ye Gaston öldükten sonra evlenme teklifi edip kabul edildiği halde, Gaston'un yaşadığını öğrenir öğrenmez ikisinin kavuşması için elinden geleni yapar. Byng ailesine düşmanlık güden Sir Harry Cleveland'ın oyunuyla, Port Mahon Muharebesine yeterli destek kuvvet sağlanmadan gönderilen Amiral Byng bu savaşta mağlup olur ve mağlubiyetin sorumlusu bir hain olarak yargılanarak idam edilir.

Aktiviteler Bir filo kaptanı olan Byng sıklıkla denizlere açılır ve savaşmak durumunda kalır. Anne ve babasının ölümü nedeniyle küçük kardeşine bakarak ve şatoda ki insanların sorununu dinleyerek vakit geçirir.

ÖRNEK ANILAR

Namuslu. Mis Amelie'yi çok sevmesine rağmen onun gönlündeki kişi olan Gaston'un hayatta olduğunu öğrenir öğrenmez Mis Amelie ile evlenme kararından vazgeçer: "Binaenaleyh eğer ben Gaston'un berhayat olduğunu bilseydim sizi gönül bağladığınız yerden ayırmak, sizi va'd-i vefa verdiğiniz zata hıyanet etmeye kalkışmak, hiç size peyda eylediğim muhabbet ve ubudiyetle tevfik kabul edebilir mi?"

Cesur. İdama gideceği zaman bile sanki bir harp meydanına çıkar gibi yürümektedir: "Amiral Byng'in halinde, tavrında asla havf ve telaş emaresi görülmeyp dar-ı ademe değil sanki şanlı bir mevki-i harbe gidecekmiş gibi kemal-i cüret ve cesaretle gezinmekteydi.

Duygusal. Özellikle sevdiği insanların başına gelen üzücü durumlar karşısında kendini tutamaz. Francis Wilkie'nin acıklı hayat hikâyesini dinlediğinde gözyaşlarına hâkim olamaz. Duygularını gizleyemez: "Hikâye buraya gelince koca Amiral'in gözlerinden fındık iriliğinde iki yaş yuvarlanıp mendilini almaya vakit kalmadığı cihetle bunları eliyle dağıttı."

Vicdanlı. Sevdiği kadını seven Gaston ile düelloya girerek onun kılıcını yere düşürdüğünde bile çaresiz adamı öldürmeye vicdanı elvermez: "Bir an oldu ki Amiral kılıcın ucuyla çarptığı gibi Gaston'un elindeki kılıcı yere düşürdü. Bir anda şeytan 'Ne duruyorsun? Öldürsene! Sağ kalırsa Amelie'den ümidini keseceksin!' dediyse de, Amiral Byng öyle şeytan gibi kepaze melunun igfalatına kapılmayacak kadar metanet-i kalbiye erbabındandı."

Vatansever. Her zaman vatanının ve milletinin çıkarlarını düşünür, asla kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmez. Savaşa gönderilme sebebinin şan ve şerefini yerle bir edecek oyunlar oynanmak istenmesi olduğunu bilse de bunlara aldırış etmez: "Lakin Amiral öyle adavet-i şahsiye ve argaz-ı zatiyeyi devlet ve milletin zararını mucip olacak şeylerde arayacak alçaklardan olmadığı cihetle, şu entrikalara asla kulak vermeyip Port Mahon seferi için iktiza eden tertibatı kemal-i itina ile kaleme almış ve Bahriye Nezareti'ne takdim eylemişti"

Gaston de Frontenac (Açık)

Karakter Fransız Emperance fıkrateynisinin kaptanıdır. Otuz dört yaşında, uzun boylu, geniş göğüslü, geniş omuzlu ve yakışıklı bir adamdır. Oldukça ağırbaşlıdır. Mis Amelie ile birbirlerine âşıklardır. Mis Amelie annesinin aramasını söylediği adamı aramak için Portsmouth Tersanesine geldiğinde, Gaston'da gemisini fırtınadan korumak için oraya gelmiştir. İzin alarak bunu yapmış olmalarına rağmen İngilizler Harry Cleveland'ın emri üzerine Gaston'un gemisinin casusluk amacıyla buraya geldiğini söyleyerek gemiye saldırır ve Gaston'u esir alırlar. Hücreye atıldığında pencereden bakan Gaston, Mis Amelie'yi başka bir adamla oradan ayrılırken görünce sinirlenir, fevri ve aynı zamanda cesur bir adam olduğundan dolayı hiç düşünmeden kaçmaya çalışır lakin bu esnada vurulur. Öldü sanılarak İngiliz Maestrosu Robinson tarafından götürülür. Robinson Gaston'un bedenini götürürken hala canlı olduğunu anlar ve onu kendi evine tedaviye götürür. Çünkü daha önce Gaston onu ve birkaç arkadaşını daha İngiliz olmalarına rağmen denizde kurtararak İngiltere'ye getirmiştir. Geri döndüğünde Amiral Byng ile Mis Amelie'nin evliliğini engellemek için Amiral Byng ile vuruşmaktan çekinmeyecek kadar mert ve namusuna düşkün olan Gaston mağlup olmasına rağmen Amiral Byng onu öldürmez ve Fransa'ya kaçmasına yardım eder. Gaston çok vefakâr bir adamdır ve bunun karşılığında sonunda ölüm bile olsa mahkemesinde Amiral lehine şahitlik eder. İngiltere kralının affıyla idamdan kurtulur. Amiral Byng ve Amelie'nin babası Sir Francis Wilkie'nin yardımlarıyla da Mis Amelie ile evlenir.

Aktiviteler Genç yaşlardan itibaren Mis Amelie'yi sevmektedir. Sıklıkla denize açılır ve savaşlara girer. Namusu ve gururu söz konusu olan durumlarda düello yapar.

ÖRNEK ANILAR

Mert. Sevdiği kadını kaçırdığını düşündüğü Amiral Byng'in karşısına geldiğinde ona orada vuruşmayı teklif eder: "Kendini müdafaa et diyorum! Senin gibi bir herife müdafaa müsaadesi verilmez, 'Davranma!' denilir ama ben sizin İngilizler gibi katil değilim! Mertçe dövüşürüm!"

Duygusal. Mis Amelie'ye olan aşkı onu her gördüğünde tüm vücudunda etkisini gösterir: "Evet! Yalnız yüreğini demedik, zira Gaston o kadar mütehassis bir adamdı ki bütün vücudu bir yürekti deseler dahi teşbih-i baid sayılmaz."

Vatansever. Çok sevdiği Mis Amelie'yi görüp aşktan başı dönse dahi vatanı ile ilgili ne olursa olsun derhal yapmaya hazırdır: "Amelie'nin aşkı bütün vücudunu istila eylemiş olduğu halde, Fransa ile İngiltere arasında muharebe ilan olunduğunu Amiral Byng'den haber aldığı zaman, aklı başından gidercesine bir hiss-i askeri ve vatanperveri ile mütehassis oldu ve vefat etmemiş olduğuna, şayet şu muharebede vatan yolunda feda-yı can müyesser olur diye sevindi."

Cesur. Öleceğini bilse bile Amiral için mahkemeye gelir: "Gülmeyiniz! Omuzlarınızı kaldırmayınız! Sözlerimi ispat için yeminden daha büyük şeylerim vardır. Hayatım vardır ki işte onu da feda için buraya gelmişimdir!"

Vefakâr. Amiralin hayatını kurtarışını unutmaz ve onun için canı pahasına dahi olsa mahkemede tanıklık eder: "Gaston- (Bila tereddüt) Ben kendimi kurtarmaya çalışmıyorum! Ben dahi öleceğini bilirim! Tevkife hazırım! Kime emredecekseniz kılıcımı vereyim."

Mis Amelie Wilkie (Açık)

Karakter Yirmi yedi yaşındadır. Muhteşem bir güzelliğe sahiptir. İngiliz kadınlarını diğerlerinden ayıran pek çok özellik onda mevcuttur. Düz sarı saçlı, mavi gözlü ufak burunlu ve ufak çenelidir. Konuşması Fransızlara benzer çünkü orada büyümüştür. Annesi o daha bebekken babası Francis Wilkie'yi aldatıp onu da alarak Fransa'ya kaçmıştır. Öldüğünde ise babasının adını bir kâğıda yazarak onu bulmasını söylemiştir. Annesi ne yapmış olursa olsun Amelie çok saygılı bir kız olduğundan bu sözünü yerine getirir. Gaston de Frontenac ile evlenmeyi arzulamaktadır. Gaston öldükten sonra babasının isteği üzerine Amiral Byng ile evlenmeyi kabul etse de Gaston'un aşkını hep kalbinde taşımış ve ona asla ihanet etmeyip sadık kalmıştır. Vefakâr bir kız olan Amelie, Amiral Byng ile evlenmeyi de ancak yaptığı iyiliklere karşılık kabul etmiştir. Gaston'un yaşadığı ortaya çıkınca Amiral ile evlilikten vazgeçer ve eserin sonunda Gaston ile evlenir.

Aktiviteler Annesi öldükten sonra uzun süre babasını aramıştır. Aslen İngiliz olmasına rağmen Fransa'da yaşadığı ve babasını araması gerektiği için gemiyle seyahatler eder.

ÖRNEK ANILAR

Sadık. Amiral Byng'in kendisine ettiği büyük iyiliklerin yanında ona bir de aşkını vermesine ve Gaston ölmüş olmasına rağmen, gönlünde hala Gaston yatmaktadır: "Malumunuz olsun ki Milord, gönlümü rapt eylemiş olduğum, nişanlım her ne kadar ölümün pençe-i gaddaranesine duçar olmuş ise de, şu gönlüm içinde sağ olduğu gibi hayali dahi gözlerimin önünde bakıyor."

Vefakâr. Amiral Byng'in kendisine yapmış olduğu hiçbir iyiliği unutmaz. Karşılığında her şeyi yapabilecek durumdadır: "Ona her ne felaket gelirse bana da gelmelidir. Babamı ölümden, beni de ölüm derecesine bir tehlikeden kurtardıktan maada, zaten öyle namus-ı mücessem bir adam için insan her şeyi geda etmelidir!"

Cesur. Amiral Byng halk tarafından hain olarak linç edilmek istenirken Mis Amelie hiç düşünmeden kendini onun önüne siper eder: "Bir dakika evvel titreyen kadını şimdi arslan etti, ortaya koyuverdi. Amiral kendisini müdafaa etmiyor. Allah müdafaa ediyor."

Güçlü. Sevdiği adam Gaston'un ve onlara büyük iyilikleri dokunan Amiral Byng'in idama götürülmesi sırasında gözyaşlarını tutamayan Amelie, bu adamların arkasından ağlamanın bile oldukça şerefli bir davranış olduğunu düşünür: "Amiral gibi bir adamın ağlayıcısı olmak şereftir. Gaston gibi bir kahramanın ağlayıcısı olmak dahi şereftir. Bu iki şerefin ikisine de nail oluyorum."

Robinson (Açık)

Karakter Vatansever bir İngiliz maistrosudur. Ellisini geçmiş olan su adam karşımıza Portsmouth Tersanesi'nde yaralı olarak çıkmasına rağmen bedeni yine de otuz beşlik bir adam görünümündedir. Amiral Byng'in en güvendiği adamıdır. Her emrini yerine getirir. Çok konuşmayı sevmez, sessiz sakin bir adamdır. Her zaman gerektiği kadar konuşur. Her zaman Byng ailesinin yanındadır. Onlara karşı hep sadıktır. Aynı zamanda yardımsever ve iyi kalplidir. Gaston de Frontenac'ı yaralı iken evine götürüp bakan ve sonrasında Fransa'ya kaçırılan kişidir.

Aktiviteler Byng ailesine her daim hizmet eder. Amiral Byng'in özel adamıdır. Onun verdiği gizli görevleri yapar. Sıklıkla denize açılır ve savaşlara girer.

ÖRNEK ANILAR

Vicdanlı. Fransız dahi olsalar hak etmedikleri bir muamele olan gemilerinin basılarak esir alınmaları olayından dolayı Gaston için yardımını esirgemez: "Robinson'u şu insaniyetkarane harekete sevk eden şey, Gaston'un mazlum olduğunu ve Fransoz gemisi hakkında edilen muamelenin pek na-reva idiğini hesap etmesinden neşet edip etmediğini düşünmeye asla lüzum ve ihtiyaç yoktur."

İtaatkâr. Robinson için başka hiçbir şey önemli olmayıp sadece askerliği ve Amiral önemlidir: "Fakat Robinson için dünyada güzellik çirkinlik olmayıp yalnız vazife-i askeriyesi vardı ki bunun kumandanı dahi Amiral Byng idi"

Vatansever. Port Mahon Savaşı'nda tek çare gemiyi havaya uçurmak olduğu zaman Robinson da Amiral Byng'e itaat ederek bunu tayfaya söyler ve vatani için canını hiçe sayar: "Robinson meydana çıkıp 'Aferin çocuklar sizden bu cevabı beklerdim. İngiltere'nin daha bizim gibi milyonlarca evladı var. İngiltere namusuyla yaşasın biz berhava olalım. Yaşasın vatan! Yaşasın namus!' der."

Ketum. Yalnızca gerektiği kadar konuşur gerisini israf sayar: "Mutlaka sen müddeti ömrümde bu kadar çok lakırdı etmemişsindir. Eğer sen bu kadar zevzek olursan şayet gevezelikle ağzından esrar kaçırırsın. Neyse bari lütfet de nereden gideceğimi göster."

Sir Harry Cleveland (Kapalı)

Karakter Portsmouth Tersanesi başkâtip ve müsteşarıdır. Tüm Cleveland ailesi Byng ailesine çektiydikleri bütün sıkıntıları bir başarı sayar. Harry Cleveland da Amiral Byng'e sıkıntı vermek için her yolu dener. Cleveland açıkgozlü ve akıllı bir adam olmasına rağmen aynı zamanda korkaktır. Kendi çıkarları için her şeyi yapabilen geride kalanları düşünmeyen biridir. Amiral Byng'i yeterli askeri güç olmaksızın savaşa yollayarak idamına sebep olur.

Aktiviteler Byng ailesine ezelden beridir düşmanlık eder ve Amiral Byng'in arkasından iş çevirir. Bahriye müsteşarlığı yapar. Görev icabı veya seyahat sebebiyle denize açılır. Görevi olmadığı halde menfaatleri doğrultusunda her seferinde askerlere emir verir.

ÖRNEK ANILAR

Açıkgozlu. “Hâlbuki bu cevabı Gaston'a veren bahriye müsteşarı Cleveland'ın asıl emeli başkaydı. Gaston ile Embellie vesair bazı Fransız tayfaları tersaneyi gezerlerken İngiltere'nin birkaç güne kadar Fransa'ya ilan-ı harp etmek üzere bulunduğunu İngilizler kemal'i gayretle tedarükata çalışırlarken yekdiğerine anlatmaları münasebetiyle anlamış olmalarıyla Cleveland eğer bu Fransız gemisi Fransa'ya avdet ederse esrarı faş edeceğini düşünmüş ve binaenaleyh gemiyi Portsmouth'da bi't tevkif ikmali tedarik ve ilan harbi için ihtiyaç görülen üç dört günü kazanmayı kararlaştırmıştı.”

Korkak. Port Mahon Savaşı'nda mağlûbiyeti Amiral Byng'e yükleyerek onun kılıcını almak istediğinde kendisine karşı verilen tepkiden oldukça korkar: “Cleveland Amiral Byng'den kılıcını alacağını zaman gemici tayfasının onu denize atma isteğini duyduğu anda çok korkar. “Asker bu heyecanı gösterdiği zaman az kalmıştı ki müsteşarın yüreğine inerek korkusundan gebersin gitsin.”

Saygısız. Amiral Byng'in kardeşinin cenaze törenine dahi katılmasına izin vermeyen saygısız bir adamdır: “Ancak hemen Portsmouth Tersanesi'nde teşekkül edecek olan divan-ı harbin huzuruna çıkmaya mecbur edildiğinden kardeşinin cenaze merasiminde hazır bulunamayacağını bahriye müsteşarı Cleveland melunu tarafından kendisine gönderilen bir adam vasıtasıyla ve kemali nezaketle bildirildi.”

Sir Francis Wilkie (Açık)

Karakter Amiral Byng'in filosundan bir askerdir. Fırar ettiği gerekçesiyle yargılanacakken Amiral bunu neden yaptığını sorunca hayat hikâyesini anlatır. Yıllar önce kendisini aldatıp kızıyla Fransa'ya kaçan karısından gelen mektupta karısının ömrünün sonuna geldiği ve kızlarının sokakta kalmaması için ona sahip çıkmasını istediği yazmaktadır. Karısı kaçtığı zaman asla peşlerine düşmez çünkü çok onurludur. Bunun üzerine firar ettiğini Amiral'e anlatan Wilkie'ye Amiral kendi emriyle yaptığını mahkemede söylemesini tembihler. Amiral Byng'in her sözünü yerine getiren itaatkâr biridir. Kızı Mis Amelie'dir. Onu önce Amiral Byng ile evlendirmek istese de kızının asıl sevdiği adam olan Gaston de Frontenac'ın mertliklerini görüp yaşadığını öğrenince kızını onunla evlendirir. Kızına karşı çok iyi kalplidir.

Aktiviteler Küçük yaşta karısı tarafından kaçırılan kızını arar. Amiral Byng'in Robinson'dan sonraki adamıdır, emirlerini yerine getirir. Sıklıkla denize açılarak savaşımlara gider.

ÖRNEK ANILAR

Namuslu. Yıllar önce karısı kaçırmış olmasına rağmen kızını bulduğunda ona sahip çıkar. Fırası dahi sadece bunun için göze alır. Amiral Byng de hikâyesini dinlediğinde hakkını verir: “Ancak bu zavallı zabitin ne kadar namuslu bir adam olduğuna hükmetmek için Amiral Byng gibi bir adamın kendisine bu derecelerde ihtisas gösterdiğini görmek kifayet eyler. “

Gururlu. Karısı onu aldatarak kaçmasına rağmen onun peşinden asla gitmez aramaya dahi koyulmaz: “Hayır Amiral! Beni istemeyen kadın Fransa'ya değil komşuya firar etse yine arkasından gidemem.”